

HARJOITTELUAJAN PALKKAUSKYSELY JA HARJOITTELUAJAN PALKKAUSSUOSITUS

Teksti: **Heta Piirto**

Puheterapeutti on jo vuosia, ellei vuosikymmeniä pysytellyt työ- ja elinkeinoministeriön tilastoissa kärkipaikoilla niiden ammattien kohdalla, joista on suuri pula. Tämä asia ei tule yllätyksenä meille puheterapeuteille. Yllättävää sen sijaan on, että tästä tilanteesta huolimatta työnantajien halu korvata harjoittelijoiden tekemä työ asianmukaisesti kaikille pitkässä harjoittelussa oleville opiskelijoille ei ole vielä itsestäänselvyys. Pitkä harjoittelu on neljän kuukauden mittainen pääasiassa kliinisestä työstä koostuva jakso, jonka ohjauksesta vastaa riittävän työkokemuksen (vähintään kaksi vuotta) omaava puheterapeutti.

Puheterapeuttiliitto keräsi logopedian opiskelijoilta kyselyn avulla tietoa vuosina 2015–2019 suorittettujen pitkien harjoittelujen palkkauksesta sekä muista harjoitteluun liittyvistä asioista. Vastauksia tuli yhteensä 130. Jos oletetaan, että vuosittain pitkässä harjoittelussa on korkeintaan 100 logopedian opiskelijaa, niin vastausprosentti on noin 25.

Suorittamisvuoden mukaan vastaukset jakautuivat seuraavasti:

Harjoittelun suorittamisvuosi	Prosenttiosuus vastauksista
2015	11 %
2016	11 %
2017	15 %
2018	18 %
2019	37 %

Puheterapeuttiopiskelijat ohjautuvat pääasiassa kuntasektorille pitkää harjoittelua suorittamaan. Harjoittelusta 90 prosenttia tehdään julkisella sektorilla.

Kyselystä käy ilmi, että harjoittelupaik-

kan löytämisessä saattaa olla vaikeuksia ja harjoittelupaikan varaaminen täytyy tehdä todella hyvissä ajoin. Kysyimme, onko valmistuminen venynyt harjoittelupaikan saamisen vaikeuksien takia. Ainoastaan kaksi vastaajaa ilmoitti näin käyneen. Ilmeisesti ajoissa oleminen ja aktiivisuus tuottavat kuitenkin useimmiten toivotun lopputuleman harjoittelupaikan suhteen.

Logopedian opiskelijat tekevät harjoittelun kuluessa tasapuolisesti sekä arviointia että kuntoutusta. Näin ilmoitti 52 prosenttia vastaajista. Vastaajista 28 prosenttia kertoi arvioinnin painottuneen harjoittelun aikana arviointiin ja 20 prosenttia kuntoutukseen.

Harjoitteluajan palkka

Vastaajista 97 prosenttia sai palkkaa ainakin osalta harjoitteluajaa. Osa vastaajista ilmoitti suorittaneensa palkallisen harjoittelun, vaikka käytännössä palkkaa oli maksettu esimerkiksi vain yhdeltä harjoittelukuukaudelta. Yli 1 200 euroa kuukaudessa koko harjoittelun ajalta sai 86 prosenttia vastaajista.

Jos raja vedetään 1 500 euroon kuukaudesta, joka on lähellä KVTESin minimipalkkaa vuonna 2015, minimipalkan veroisen korvauksen sai 71 prosenttia vastaajista.

Osa vastaajista ilmoitti, että harjoittelu- paikka maksoi palkkaa vain niiltä kuukausilta, joilta opiskelija saa yliopiston harjoittelutuen. Harjoittelutuen osalta kyselyssä ei saatu varmoja tietoja sen myöntämisen määrästä tai perusteista. Ymmärrettävästi vastaajilla ei ollut tarkkaa tietoa tai muistikuvaa asiasta, sillä se ohjautuu suoraan yliopiston kautta työnantajalle.

Kuntasektori maksoi keskimäärin hie- man parempaa palkkaa harjoitteluajalta kuin yksityinen sektori, mutta tulosta tarkasteltaessa on otettava huomioon, että vain 10 prosenttia vastauksista tuli yksityiseltä sektorilta. Yksityisen sektorin maksaman palkan keskiarvo oli 1 400 euroa ja keskihajonta oli vähäistä. Kuntasektorin keskiarvopalkka kyselyn koko aikajaksolta oli 1 671 euroa kuukaudessa, mutta hajonta oli suurta. Osa harjoittelijoista sai palkan vain yhdeltä tai korkeintaan kolmelta kuukaudelta, kun taas osa sai koko harjoitteluajaltaan jopa (liki) täyttä puheterapeutin palkkaa. Kuntasektorin minimipalkka on tällä hetkellä 1 611,53 euroa. Puheterapeuttiliiton vanha suositus suosittaa sen maksamista opiskelijalle, ja opiskelijan ottamista työsuhteeseen koko harjoittelun ajaksi.

Muuta kyselyssä esille tullutta

Logopedian opiskelijat olivat pääasiassa erittäin tyytyväisiä harjoitteluun ja saamaansa ohjaukseen. Vastaajista 91 prosenttia ilmoitti, että ohjaukseen oli varattu erikseen aikaa. Avoimissa vastauksissa kävi lisäksi ilmi, että ohjaus koettiin usein toimivaksi niissäkin tapauksissa, joissa erillistä ohjausaikaa ei aina varattu. Työtilat ja välineet olivat nekin useimmiten asiallisia, 86 prosenttia vastaajista arvioi ne harjoittelun kannalta riittäviksi. Suurimmat puutteet liittyivät työtiloihin, joiden saatavuus ei aina ollut riittävä.

Vastaajista 65 prosenttia ilmoitti tehneensä osittain tai kokonaan täyttä työaika. Useita mainintoja tuli myös siitä, että työtä tehtiin yli työsuhteen sovittun ajan. Työryhmä haluaa muistuttaa harjoittelujen ohjaajia, että työajan noudattamisen oppiminen kuuluu osana puheterapeutin ammatilliseen kasvuun. Opiskelijoita tulee ohjata työn organisoimisessa siihen, että työaika riittää työn tekemiseen.

Asiakastyön suhteellisen määrän vastaajat ilmoittivat alakanttiin, sillä kysely ohjasi laskemaan ainoastaan vastaanottokäynnit suoriksi asiakaskontakteiksi. Vastaus- ten perusteella voi kuitenkin arvioida, että opiskelijoilla oli pääosin aikaa suunnitella ja valmistella terapiat sekä tehdä vaaditut kirjaukset työajan puitteissa.

Työnantajien kannalta merkittävä kyselyn tulos on se, että liki 60 prosenttia pitkän harjoittelun suorittajista pyydettiin jatkamaan sijaisuudessa tai vakituudessa työsuhteessa harjoittelupaikkaan. Opiskelijoista 42 prosenttia jäi harjoittelupaikkaansa töihin ja/tai työllistyi siihen vakituisesti. Harjoitteluajan olosuhteisiin, palkkaukseen ja ohjaukseen siis todella kannattaa panostaa, jopa nykyistä enemmän!

Onnistunut harjoittelujakso vaatii opiskelijan oppimisprosessin sekä asiakastyön laadun kannalta paneutuvaa ja asiantuntevaa ohjausta. Ohjaajat käyttävät työhön sekä aikaa että osaamistaan. Jo harjoittelun järjestelyt vaativat tilaa ja palkkausta koskevaa neuvottelua työnantaja kanssa. Puheterapeuttiliitto suosittelee, että työnantaja huomioi ohjaajan panostuksen joko harjoittelukohtaisella tai jatkuvalla lisällä peruspalkkaan.

Pitkää harjoittelua suorittavan logopedian opiskelijan tulee olla työsuhteessa ja saada harjoitteluajalta palkkaa seuraavista syistä:

- Logopedian opiskelijat pystyvät ohjauksen tuella täysipainoisiin puheterapeutin tehtäviin

- Palkka tuo mukanaan myös myönteisen tuloksellisuusvaateen, työtä tehdään palkkaa vastaan
- Asianmukaisen korvauksen saaminen tukee myönteistä työnantajakuva ja edesauttaa rekrytointia
- Kokoaikaisen harjoittelun aikana muun työn tekeminen on usein mahdotonta
- Osa opiskelijoista matkustaa pitkiäkin matkoja harjoittelupaikkaansa tai muuttaa eri paikkakunnalle, jotta valmistuminen ei viivästyisi.

Isot kiitokset suositusta työstäneelle työryhmälle *Sonja Alantie, puheterapeutti, Kaisu Heinänen, puheterapeutti, Suvi Huhtanen, puheterapeutti, Mari Kukkonen, puheterapeutti, Seila Pihanurmi, logopedian opiskelija, Sophie Ravall, puheterapeutti, Katri Roukala, logopedian opiskelija, Laura Urmas, logopedian opiskelija ja Pipsa Vannemaa, logopedian opiskelija*

Ole palkkausasioissa rohkeasti yhteydessä toiminnanjohtaja Heta Piirtoon, 040 505 2019, heta.piiro@puheterapeuttiliitto.fi.

SUOMEN PUHETERAPEUTTILIITON SUOSITUS PITKÄN HARJOITTELUN PALKKAUKSESTA

Tämä suositus koskee kaikkia pitkiä harjoittelujaksoja.

Suomen Puheterapeuttiliitto suosittelee, että logopedian opiskelija on työsuhteessa harjoittelupaikkaansa koko harjoittelun (4 kk) ajan.

Puheterapeuttiliiton selvityksen (2019) mukaan 90 % logopedian opiskelijoista suorittaa harjoittelunsa kuntasektorilla, joten kunnallinen virka- ja työehtosopimus (KVTES) on toistaiseksi luonteva viitekehys minimipalkan määrittelyssä.

Suomen Puheterapeuttiliitto suosittelee, että logopedian opiskelijalle tulee maksaa vähintään KVTESin mukaista minimipalkkaa jokaiselta harjoittelukuukaudelta riippumatta yliopiston mahdollisesti myöntämästä harjoitteluajan tuesta. KVTESin minimipalkka on 1 611,53 euroa 1.4.2019 lähtien.

Selvityksemme mukaan yli puolta pitkän harjoittelun suorittaneista logopedian opiskelijoista pyydetään jatkamaan harjoittelupaikkaan sijaisuudessa tai vakituudessa työsuhteessa ja yli 40 % harjoittelijoista jää harjoittelupaikkaan sijaisuuteen tai jopa vakinaiseen työsuhteeseen. Tämän takia on työnantajan edun mukaista maksaa minimipalkkaa suurempaa korvausta etenkin silloin, kun puheterapeutin rekrytoinnissa alueelle/työyksikköön on haasteita.

Logopedian opiskelijan on siis hyvä käydä erilliset palkkaneuvottelut asiasta päättävän työnantajan edustajan kanssa ennen harjoittelusta sopimista. Puheterapeuttiliiton jäsenenä voit aina olla yhteydessä Puheterapeuttiliittoon ja saada ohjausta pitkän harjoittelun palkkaneuvotteluihin. Parhaimmillaan harjoitteluajalta on maksettu lähes täyttä tai täyttä puheterapeutin palkkaa.

18.1.2020

Suomen Puheterapeuttiliitto ry

Harjoitteluajanpalkkaustyöryhmä 2019